

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष ३, अंक ६]

गुरुवार, जानेवारी २५, २०१८/माघ ५, शके १९३९

[पृष्ठे ८, किंमत : रुपये २३.००

असाधारण क्रमांक १९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०१८ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ४.— महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.	पृष्ठे १-८
--	---------------

नगरविकास विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २५ जानेवारी २०१८.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. IV OF 2018.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA
MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL
TOWNSHIPS ACT, 1965.

सन २०१८ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ४.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यात आणखी
सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.

ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही ;

आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी
१९६५ चा अधिनियम, १९६५ यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे
महा. ४०. जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करीत आहेत :—

संक्षिप्त नाव व प्रारंभ. १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) अध्यादेश, २०१८, असे म्हणावे.

(२) तो, तात्काळ अंमलात येईल.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम २ची सुधारणा. २. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश १९६५ चा महा. ४०. “मुख्य अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम २ मध्ये,—

(अ) खंड (१) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

“(१अ) “जिल्हा प्रशासन अधिकारी (डी.ए.ओ.)” याचा अर्थ, या अधिनियमाच्या प्रयोजनांसाठी शासनाने जिल्हा प्रशासन अधिकारी म्हणून नियुक्त केलेला अधिकारी, असा आहे ;”;

(ब) खंड (२२) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

“(२२अ) “सभा अधीक्षक” याचा अर्थ, परिषदेचे आणि समित्यांचे कामकाज चालविण्याच्या प्रयोजनांकरिता, मुख्य अधिकाऱ्याने सभा अधीक्षक म्हणून पदनिर्देशित केलेला अधिकारी किंवा पदनिर्देशित केलेली व्यक्ती आणि अशी व्यक्ती कलम ८३अ नुसार प्रस्ताव स्वीकारण्यासाठी जबाबदार असेल, असा आहे ;”.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ५५ची सुधारणा. ३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५५ मध्ये, विद्यमान परंतुकाऐवजी, पुढील परंतुक दाखल करण्यात येईल:—

“परंतु, अध्यक्षाच्या निवडणुकीच्या दिनांकापासून एक वर्षाच्या कालावधीच्या आत या पोट-कलमाखाली असा कोणताही ठराव मांडता येणार नाही. कलम ५१अ-१अ अन्वये थेट निवडून आलेल्या अध्यक्षास पदावरून दूर करण्यासाठी कलम ५५-१ च्या तरतुदी लागू होतील.”.

सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० यामध्ये कलम ५५-१ बदली दाखल करणे. ४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५५-१ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

कलम ५१अ-१अ खाली थेट निवडून आलेल्या अध्यक्षाला पदावरून दूर करण्याच्या मागणीपत्रावर एकूण परिषद सदस्य संख्येच्या निम्त्यापेक्षा कमी नसतील इतक्या सदस्यांनी स्वाक्षरी केलेली असेल आणि त्यामध्ये, अशा अध्यक्षावरील गैरवर्तनाच्या आरोपांचा अंतर्भाव असेल आणि ते मागणीपत्र जिल्हाधिकाऱ्यांकडे पाठविण्यात येईल :

परंतु, असे कोणतेही मागणीपत्र, असा अध्यक्ष निवडून आल्याच्या दिनांकापासून अडीच वर्षांच्या कालावधीत पाठविण्यात येणार नाही.

(२) पोट-कलम (१) खालील मागणीपत्र प्राप्त झाल्यावर जिल्हाधिकारी, अशा आरोपांची चौकशी करील आणि ते मागणीपत्र प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या कालावधीच्या आत अशी चौकशी पूर्ण करील :

परंतु, अशा कोणत्याही प्रकरणामध्ये चौकशीचा असा कालावधी तीन महिन्यांपेक्षा जास्त वाढविता येणार नाही आणि चौकशीच्या कार्यवाहीस अपरिहार्य कारणांमुळे विलंब झाल्यास चौकशीच्या अशा वाढीव कालावधीबाबत जिल्हाधिकारी राज्य शासनाची पूर्व संमती घेईल.

(३) जिल्हाधिकारी त्या चौकशीचे निष्कर्ष कलम ५५अ अन्वये उचित कारवाई करण्यासाठी शासनाला सादर करील.”.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५५अ मध्ये, विद्यमान परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—
- सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ५५अ ची सुधारणा.
- “परंतु, आणखी असे की, शासन अहवाल प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीच्या आत कलम ५५-१ अन्वये जिल्हाधिकाऱ्यांकडून सादर करण्यात आलेल्या अहवालावर निर्णय घेईल.”.
६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५८ मध्ये,—
- सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ५८ ची सुधारणा.
- (क) पोट-कलम (१) मधील,—
- (एक) खंड (ब) वगळण्यात येईल ;
- (दोन) खंड (ड) वगळण्यात येईल ;
- (तीन) खंड (इ) वगळण्यात येईल ;
- (ख) पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—
- “ (१अ) या अधिनियमाच्या तरतुदींना आणि त्याखाली केलेल्या कोणत्याही नियमांना आणि उपविधींना अधीन राहून, कलम ५१अ-१अ खाली थेट निवडून आलेल्या अध्यक्षांना वेळोवेळी राज्य शासनाकडून विहित करण्यात येईल अशा विकास कामांच्या प्रस्तावांना मंजूरी देण्याचे आणि जेव्हा राज्य शासनाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानामधून करावयाच्या विकासकामांना वित्तीय मान्यता देण्याबाबत कोणत्याही विनिर्दिष्ट सूचना नसतील आणि परिषदेला विकास काम निवडण्याचा विवेकाधिकार असेल तेव्हा, मंजूरी देण्याचे अधिकार असतील.”.
७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७४ मध्ये,—
- सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ७४ ची सुधारणा.
- (क) पोट-कलम (३) मधील “सहायक व उप जिल्हाधिकारी ” या मजकुराऐवजी, “जिल्हा प्रशासन अधिकारी ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;
- (ख) पोट-कलम (४) मध्ये, “सहायक व उप जिल्हाधिकारी ” या मजकुराऐवजी, “जिल्हा प्रशासन अधिकारी ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.
८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७५ मध्ये, पोट-कलम (१) ऐवजी पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—
- सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ७५ ची सुधारणा.
- “ (१) प्रत्येक परिषदेसाठी एक मुख्य अधिकारी असेल, जो नगरपरिषदेसाठी राज्य शासनाद्वारे मुख्य अधिकाऱ्यांच्या संवर्गामधून नियुक्त केलेला किंवा राज्य शासनामधील समकक्ष तत्सम पद धारण करणाऱ्या इतर कोणत्याही अधिकाऱ्यांमधून प्रतिनियुक्तीने नियुक्त केलेला अधिकारी असेल.”.
९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७७ मध्ये,—
- सन १९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४० याच्या कलम ७७ ची सुधारणा.
- (क) पोट-कलम (१) मध्ये,—
- (एक) खंड (अ) मधील “अध्यक्षांच्या नियंत्रणास, निदेशास व पर्यवेक्षणास अधीन राहून ” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;
- (दोन) खंड (अ) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—
- “ (अअ) शासनाची सर्व धोरणे, योजना व कार्यक्रम यांच्या अंमलबजावणीसाठी शासनाचा प्रतिनिधी म्हणून कार्य करील आणि आवश्यक त्या सर्व उपाययोजना करील आणि तो केंद्र सरकारच्या व राज्य शासनाच्या योजनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी उत्तरदायी असेल, आणि तो राज्य शासनाने वेळोवेळी, दिलेल्या निदेशांचीही अंमलबजावणी करील ;”;
- (तीन) खंड (ब) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—
- “ (ब) शासनाचा प्रतिनिधी म्हणून, परिषदेचे निर्णय किंवा ठराव अंमलात आणण्यास जबाबदार असेल :
- परंतु, अशा जर कोणताही निर्णय किंवा ठराव हा, या अधिनियमाच्या किंवा इतर कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींच्या किंवा, कोणतेही शासकीय धोरण, नियम, उप-विधि किंवा शासनाने दिलेले निदेश यांच्या विरुद्ध असेल किंवा त्यांचे उल्लंघन करणारा असेल तर तेव्हा, असा निर्णय किंवा ठराव हा, कलम ३०८ अन्वये तीन दिवसांच्या आत जिल्हाधिकाऱ्याला सादर करणे, ही त्याची जबाबदारी असेल ;”;

(चार) खंड (फ) मध्ये, “अध्यक्षास व संबंधित समितीस कळवील ” या मजकुराऐवजी, “ शासनास, संचालकास, अध्यक्षांस व संबंधित समितीस कळवील ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) पोट-कलम (२) मध्ये,—

(एक) “ अध्यक्षांच्या मंजुरीने ” हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(दोन) परंतुकाऐवजी, खालील परंतुक दाखल करण्यात येईल :—

“परंतु, असे प्रत्यायोजन हे मुख्य अधिकाऱ्याद्वारे नियंत्रण व पुनरीक्षण करण्याच्या अधीन राहून असेल.”.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याच्या
कलम ८१ ची
सुधारणा.

१०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८१ मध्ये,—

(क) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(एक) “ दोन महिन्यातून एकदा सर्वसाधारण सभा घेण्यात येईल, ” या मजकुराऐवजी, “ प्रत्येक महिन्यात एकदा सर्वसाधारण सभा घेण्यात येईल, ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “ अशी पहिली सभा कलम ५१ अन्वये ज्या दिनांकास नगरपरिषदेची सभा घेण्यात आली असेल त्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या आत ” या मजकुराऐवजी, “ अशी पहिली सभा कलम ५१ अन्वये ज्या दिनांकास नगरपरिषदेची सभा घेण्यात आली असेल त्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(तीन) “ नंतरची प्रत्येक सर्वसाधारण सभा ही, ज्या दिनांकास निकटपूर्ववर्ती सर्वसाधारण सभा घेण्यात आली असेल त्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या आत ” या मजकुराऐवजी, “ नंतरची प्रत्येक सर्वसाधारण सभा ही, ज्या दिनांकास निकटपूर्ववर्ती सर्वसाधारण सभा घेण्यात आली असेल त्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) पोट-कलम (४) मधील, खंड (अ) मध्ये, “ आणि ती नगरपालिकेच्या कार्यालयामध्ये लावण्यात येईल ” या मजकुराऐवजी, “ आणि ती नगरपालिकेच्या कार्यालयामध्ये लावण्यात येईल आणि नगरपरिषदेच्या किंवा नगरपंचायतीच्या अधिकृत संकेतस्थळावर टाकण्यात येईल ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) पोट-कलम (९) मधील, खंड (ब) मध्ये,—

(एक) “ नगरपालिकेच्या कार्यालयात लावण्यात येईल ” या मजकुरानंतर, “ आणि नगरपरिषदेच्या किंवा नगरपंचायतीच्या अधिकृत संकेतस्थळावर टाकण्यात येईल ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(दोन) पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु, सभेच्या कार्यसूचीवरील परिषद सदस्यांच्या सर्व प्रस्तावांवर नगरपरिषदेच्या किंवा नगर पंचायतीच्या मुख्य अधिकाऱ्याचा तपशिलवार अभिप्राय असणे आवश्यक असेल.”;

(घ) पोट-कलम (१२) मध्ये,—

(एक) “ पीठासीन प्राधिकारी व्यवहार्य असेल तितक्या लवकर सही करील ” या मजकुराऐवजी, “ पीठासीन प्राधिकारी सात दिवसांच्या आत सही करील ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(दोन) “ व ते नगरपालिका क्षेत्रातील कोणत्याही रहिवाशाला रास्त वेळी पाहण्यासाठी खुले ठेवण्यात येईल ” या मजकुराऐवजी, “ व ते नगरपालिका क्षेत्रातील कोणत्याही रहिवाशाला रास्त वेळी पाहण्यासाठी खुले ठेवण्यात येईल आणि ते ठराव नगरपरिषदेच्या अधिकृत संकेतस्थळावर व संचालकाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात येतील ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याचे
कलम ८३ बदली
दाखल करणे.

११. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८३ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

परिषद, स्थायी
समिती, इत्यादींचे
कामकाज.

“८३. (१) मुख्य अधिकाऱ्यास एखाद्या परिषद सदस्याप्रमाणे नगरपरिषदेच्या सभेस हजर राहण्याचा आणि तेथील चर्चेत भाग घेण्याचा हक्क असेल आणि, पीठासीन प्राधिकाऱ्याच्या परवानगीने, कोणत्याही

वेळी वस्तुस्थितीचे निवेदन अथवा स्पष्टीकरण करता येईल, परंतु त्यास, अशा सभेत मत देण्याचे किंवा कोणतीही सूचना करण्याचे स्वातंत्र्य नसेल.

(२) नगरपरिषदेला तिच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला असा अधिकारी, आपल्या कर्तव्याच्या ओघात ज्या बाबींशी संबंधित असेल अशी कोणतीही बाब, नगरपरिषदेच्या ज्या कोणत्याही सभेत किंवा सभांमध्ये चर्चला येईल तेव्हा अशा कोणत्याही सभेला किंवा सभांमध्ये हजर राहण्यासाठी फर्माविता येईल; जेव्हा अशा रीतीने कोणत्याही अधिकाऱ्याला, अशा कोणत्याही सभेस हजर राहण्यास फर्माविण्यात आले असेल तेव्हा, त्याला वस्तुस्थितीचे निवेदन अथवा स्पष्टीकरण देण्यास किंवा नगरपरिषदेला आवश्यक असेल अशी त्याच्याशी संबंधित असलेल्या अशा कोणत्याही बाबींशी संबंधित त्याच्याकडील माहिती देण्यास सांगता येईल.

(३) मुख्य अधिकाऱ्यास, स्थायी समितीच्या किंवा एखाद्या विषय समितीच्या एखाद्या सदस्याप्रमाणे अशा स्थायी समितीच्या किंवा विषय समितीच्या सभेस हजर राहण्याचा आणि तेथील चर्चेत भाग घेण्याचा हक्क असेल, परंतु त्यास, अशा सभेत मत देण्याचे किंवा कोणतीही सूचना करण्याचे स्वातंत्र्य नसेल.

(४) मुख्य अधिकाऱ्यास आणि त्याच्या अनुपस्थितीत याबाबतीत त्याने प्राधिकृत केलेल्या इतर कोणत्याही अधिकाऱ्यास, नगरपरिषदेच्या, स्थायी समितीच्या किंवा विषय समितीच्या एखाद्या सदस्याप्रमाणे अशा समित्यांच्या सभेस हजर राहण्याचा आणि तेथील चर्चेत भाग घेण्याचा हक्क असेल, परंतु त्यास, अशा सभेत मत देण्याचे किंवा कोणतीही सूचना करण्याचे स्वातंत्र्य नसेल.

(५) या अधिनियमाच्या आणि इतर कायद्यांच्या तरतुदी, कोणतेही शासकीय धोरण, नियम, उप-विधि किंवा शासनाने दिलेले निदेश नगरपरिषदेच्या निदर्शनास आणून देणे हे मुख्य अधिकाऱ्याचे कर्तव्य असेल आणि जर नगरपरिषदेने त्या विरुद्ध ठराव केला तर, त्या नंतर कलम ३०८ अन्वये असा ठराव जिल्हाधिकाऱ्याकडे पाठविण्यास देखील तो कर्तव्यबद्ध असेल.”.

१२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८३अ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याचे
कलम ८३अ
बदली दाखल
करणे.
मानीव मंजुरी.

“८३अ. (१) (अ) मुख्य अधिकाऱ्याच्या कोणत्याही प्रस्तावाला नगरपरिषदेच्या किंवा समितीच्या पूर्वमंजूरीची किंवा मान्यतेची आवश्यकता असेल त्याबाबतीत नगरपरिषद किंवा समिती, तो प्रस्ताव मग अशा प्रस्तावाशी संबंधित बाब सभेच्या कार्यसूचीवर घेतलेली असो किंवा नसो, सभा अधीक्षकाकडे प्राप्त झाल्यानंतर लागतच घेण्यात आलेल्या नगरपरिषदेच्या किंवा समितीच्या सभेच्या दिनांकापासून गणण्यात येणाऱ्या तीस दिवसांच्या आत मुख्य अधिकाऱ्याचा असा कोणताही प्रस्ताव विचारात घेईल आणि तो निकालात काढील.

(ब) मुख्य अधिकारी, ज्या प्रस्तावास नगरपरिषदेच्या किंवा, यथास्थिती, समितीच्या पूर्वमान्यतेची आवश्यकता असेल असा कोणताही प्रस्ताव सभा अधीक्षकाकडे पाठवील, आणि सभा अधीक्षक, तो प्रस्ताव लगेचच अध्यक्षापुढे किंवा संबंधित समितीच्या सभापतीपुढे ठेवील.

(२)(अ) जर नगरपरिषदेने किंवा समितीने पोट-कलम (१) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कालावधीच्या आत निर्णय घेण्यात कसूर केली असेल तेव्हा अध्यक्ष किंवा समितीचा सभापती उक्त कालावधी संपल्यानंतर सात दिवसांच्या आत त्या प्रस्तावावर निर्णय घेईल. अशा प्रस्तावावर अध्यक्षांने किंवा संबंधित समितीच्या सभापतीने दिलेला निर्णय हा, नगरपरिषदेने किंवा संबंधित समितीने दिलेला निर्णय आहे, असे मानण्यात येईल :

परंतु, अशी कोणतीही मानीव मंजूरी किंवा मान्यता, या अधिनियमाच्या किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्याच्या विद्यमान तरतुदींना अनुरूप असलेल्या प्रस्तावा पुरतीच मर्यादित असेल.

(ब) जेव्हा शासनाच्या निदेशांनुसार मुख्य अधिकाऱ्याने ज्याची शिफारस केली असेल अशा प्रस्तावास वरील खंड (अ) मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या कालावधीत अध्यक्षांने किंवा समितीच्या सभापतीने निर्णय घेण्यात कसूर केली असेल किंवा नगरपरिषद, समिती अध्यक्ष किंवा यथास्थिती किंवा समितीचा सभापती, यांनी नकार दिला असेल, तेव्हा मुख्य अधिकाऱ्यास असा प्रस्ताव अंमलात आणण्याचे अधिकार प्रदान असतील आणि तो तीन दिवसांच्या आत शासनाला त्याविषयीचा अहवाल सादर करील.”.

१३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ९३ मध्ये,—

(क) पोट-कलम (२) मधील,—

(एक) खंड (क) मध्ये,—

(एक) “नगरपरिषदेची मान्यता किंवा मंजूरी” या मजकुराऐवजी, “स्थायी समितीची मान्यता किंवा मंजूरी” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

“परंतु, शासन वेळोवेळी विहित करील अशा संविदेच्या प्रवर्गाकरिता, अध्यक्ष व मुख्य अधिकारी यांचा समावेश असणारी समिती, अशा संविदेस ती मिळाल्याच्या दिनांकापासून पंधरा दिवसांच्या कालावधीच्या आत मान्यता देईल.”;

(दोन) खंड (ड) मधील, “नगरपरिषदेस” या मजकुराऐवजी “स्थायी समितीस” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) पोट-कलम (४) मध्ये,—

(एक) “नगरपरिषदेची” या मजकुराऐवजी, “स्थायी समितीची” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(दोन) “स्थायी समितीचे दोन सदस्य” या मजकुराऐवजी, “स्थायी समितीचे दोन सदस्य किंवा अध्यक्षांने प्राधिकृत केलेले नगरपरिषदेचे कोणतेही दोन परिषद सदस्य” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ग) पोट-कलम (७) मध्ये, “नगरपरिषदेच्या” या मजकुराऐवजी, “स्थायी समितीच्या” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल;

(घ) पोट-कलम (८) मध्ये, “नगरपरिषदेस” या मजकुराऐवजी, “स्थायी समितीस” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

१४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १०१ च्या पोट-कलम (१) मध्ये, “अध्यक्षांच्या निदेशाखाली” हा मजकूर वगळण्यात येईल.

१५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३०८ मध्ये, पोट-कलम (१) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“(१) नगरपरिषदेने किंवा कोणत्याही समितीने, या अधिनियमाच्या किंवा इतर कोणत्याही कायद्याच्या किंवा नियमांच्या किंवा उपविधि यांच्या तरतुदींविरुद्ध किंवा शासनाच्या निदेशाविरुद्ध ठराव केला असेल तर, असा ठराव मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीन दिवसांच्या कालावधीच्या आत अशा ठरावाची अंमलबजावणी निलंबित करण्यासाठी किंवा ते करण्यापासून प्रतिबंध करण्यासाठी, तो ठराव जिल्हाधिकाऱ्याकडे पाठविण्याची जबाबदारी मुख्य अधिकाऱ्याची असेल. जिल्हाधिकारी, असा प्रस्ताव मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांचा कालावधीच्या आत अशा प्रस्तावावर निर्णय करील. जर उक्त कालावधीत तो प्रस्ताव अनिर्णीत राहिला असेल तर, जिल्हाधिकारी, दहा दिवसांच्या आत त्याबाबतचा अहवाल संचालकाला सादर करील आणि संचालकांचा त्यावरील निर्णय अंतिम असेल, अशा प्रकरणात, संचालकाच्या आदेशाविरुद्धचे अपील, राज्य शासनाकडे दाखल करण्यात येईल.”.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याच्या
कलम ९३ ची
सुधारणा.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याच्या
कलम १०१ ची
सुधारणा.

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० याच्या
कलम ३०८ ची
सुधारणा.

१६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३४१ब-६ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

सन १९६५ चा
महाराष्ट्र अधिनियम
क्रमांक ४० यात
कलम ३४१ब-७
समाविष्ट करणे.

“३४१ब-७. पोट-कलमे ३४१ब-१ ते ३४१ ब-६ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, कलमे ५५, ५५-१, ५८, ७५, ७७, ८१, ९३ आणि १०१ यांच्या तरतुदी, नगरपंचायतींना योग्य त्या फेरफारांसह, लागू होतील.”.

नगरपंचायतींना
विवक्षित कलमे
लागू असणे.

निवेदन.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) याच्या तरतुदीनुसार, अध्यक्ष हा, सार्वत्रिक निवडणुकांमध्ये नगरपरिषदेच्या किंवा नगरपंचायतीच्या मतदारांकडून थेटपणे निवडून देण्यात येतो आणि अध्यक्षाचा पदावधी हा ५ वर्षांचा असतो.

अध्यक्षपदाच्या स्थैर्याची सुनिश्चिती करणे आणि नगरपरिषदांच्या व नगरपंचायतीच्या कार्य कामकाजांमध्ये कार्यक्षमता, पारदर्शकता व उत्तरदायित्व आणण्याच्या हेतूने उक्त अधिनियमाच्या विवक्षित तरतुदींमध्ये सुधारणा करणे इष्ट वाटते.

२. प्रस्तावित सुधारणांची ठळक वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे :-

(१) नगरपरिषदांच्या व नगरपंचायतींच्या अध्यक्षपदाच्या स्थैर्याची सुनिश्चिती करणे, थेट निवडून दिलेल्या अध्यक्षाला काढून टाकण्यासाठीचा प्रस्ताव अध्यक्षपदाच्या निवडणुकीच्या दिनांकापासून अडीच वर्षांच्या कालावधीच्या आत मांडता येणार नाही, अशी तरतूद करण्याचे प्रस्तावित केले आहे ; आणि अशा प्रस्तावात गैरवर्तणुकीचे आरोप नमूद करणे, हेदेखील अनिवार्य करण्यात आले आहे. गैरवर्तणूक सिद्ध झाल्यास, त्या बाबतीत, अध्यक्षाला शासनाकडून काढून टाकण्यात येईल अशीदेखील तरतूद करणे प्रस्तावित केले आहे ;

(२) थेट निवडून आलेल्या अध्यक्षाला संपूर्ण नगरामध्ये किंवा शहरामध्ये विकास कार्ये हाती घेणेसाठी शक्य व्हावे म्हणून, अध्यक्षास वित्तीय स्वेच्छा अधिकार प्रदान करण्याचे प्रस्तावित आहे ;

(३) नगरपरिषदांमध्ये शासनाचा प्रतिनिधी म्हणून अधिकाऱ्याची भूमिका विनिर्दिष्ट करणे, आणि केंद्र सरकारच्या व राज्य शासनाच्या योजना व शासकीय निदेश यांच्या अंमलबजावणीसाठी मुख्याधिकाऱ्याची जबाबदारी निश्चित करणे ;

(४) परिषदांचे ठराव व निर्णय हे अधिनियम, नियम आणि शासकीय धोरणे यांनुसार आहेत, याची सुनिश्चिती करणे आणि त्यानुसार नसतील तर, ते यथोचित कार्यवाहीकरिता जिल्हाधिकाऱ्याकडे पाठविणे ही मुख्य अधिकाऱ्याची जबाबदारी असेल त्या प्रयोजनार्थ मुख्याधिकाऱ्याच्या कर्तव्यांमध्ये आणि जबाबदाऱ्यांमध्ये सुस्पष्टता आणण्याचे प्रस्तावित केले आहे ;

(५) परिषदांच्या व नगरपंचायतींच्या कामामधील कार्यक्षमता, पारदर्शकता व उत्तरदायित्व सुनिश्चित करणे.

३. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे, अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे, म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,

दिनांक २५ जानेवारी २०१८.

चे. विद्यासागर राव,

महाराष्ट्राचे राज्यपाल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

मनीषा पाटणकर-म्हैसकर,

शासनाच्या प्रधान सचिव.